

oprávněním k zastupování na venek (čl. 231, odst. 2, obchod. zák.). Opověď o udělení nebo zrušení prokury jest právem a zároveň povinností jedině tohoto orgánu, stejně jako v případech firmy kupce jednotlivce nebo veřejné obchodní společnosti náleží tato povinnost principálu (čl. 45 obch. zák.). Stejně povinnost opovědětí zápis členů představenstva i jich výmaz stihá u akciové společnosti představenstvo (čl. 228 obch. zák.), jak uznává i nauka (viz Staub-Pisko: Komentář k čl. 233, 228, § 2, 234, §§ 17, 18), a může se této povinnosti zhostiti jen představenstvo jako zákonný zástupce akciové společnosti, nikoliv tedy prokuristé jakožto její zmocněnci, třebaš měli rozsáhlou plnou moc ve smyslu čl. 42 obch. zák. Všichni členové představenstva nemusí takovou opověď ovšem spolupodepsati, jestliže stanovy připouštějí v tomto směru ulehčení předpisy o kolektivním znamenání firmy pouze dvěma členy správní rady, jak jest tomu v daném případě.

Čís. 17296.

Je-li částka, která tvoří základnu pro výpočet náhrady, již má dráha zaplatiti, vyjádřena v cizí měně, je dráha povinna tuto náhradu zaplatiti podle kursu bankovek, nikoli podle devisorého kursu cizí měny.

(Rozh. ze dne 10. května 1939, Rv I 3124/38.)

Žalovaný stát, jenž uznal v reklamačním řízení svoji povinnost k náhradě škody, způsobené na zásilkách cukru dešťovou vodou při dopravě po železnici, škodu, určenou v cizí měně, uhradil podle kursu bankovek. Žalující pojišťovna tvrdíc, že žalovaný měl při uhrazení škody použiti kursu devis a vyplatiti žalující namísto 5.105 K 25 h obnos 9.684 K 75 h, domáhá se této kursovní difference v částce 4.579 K 50 h, neboť k tomu, aby proplatila škodu, která vznikla, musila si zakoupiti potřebný počet marek u Národní banky československé a platila tyto marky kursem devis podle výpočtu Národní banky. Nižší soudy zamítly žalobu, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Mezi stranami byla v podstatě sporná pouze ta otázka, zda náhrada škody, ke které byla žalovaná strana uznána povinnou, má se počítati a platiti podle kursu devis, anebo podle kursu bankovek. Soud prvě stolice dospěl k právnímu názoru, že v daném případě jest použití ustanovení § 4 čl. 91 žel. přepr. ř. a proto vzíti zřetel ke kursu bankovek, neboť pouze tento kurs vyjadřuje vzájemný poměr zákonných platidel dvou různých států, z nichž každý má svou samostatnou měnu. Proti tomuto náhledu prvého soudu namítá žalobkyně, že náhradou škody placenou podle kursu bankovek není jí uhrazena celá vzniklá škoda, neboť cizí měnu, t. j. marky

musila si zakoupiti u Národní banky čsl., která jí počítala kurs devis, a žalovaná strana je proto povinna zaplatiti jí škodu rovněž podle kursu devis; neboť pouze tak jí bude uhrazena celá vzniklá škoda. Soud odvolací sdílí názor prvního soudu, že v daném případě jest žalovaná strana povinna k zaplacení náhrady škody vypočítané podle kursu bankovek a nikoliv podle kursu devis. V úvahu tu přichází ustanovení § 4 čl. 91 čsl. žel. přepr. ř., podle něhož jest dráha povinna přepočítati částky, jež tvoří základnu pro výpočet náhrady a jež nejsou vyjádřeny v československé měně, podle kursu a místa náhrady, tedy v daném případě podle kursu říšské marky. Toto ustanovení odpovídá i ustanovení čl. 29 M. Ú. Ž. a je vlastně provedením předpisu platícího ve všech těch státech, které přistoupily k mezinárodní úmluvě železniční, a tedy i pro stát československý a říši Německou. Jde o ustanovení speciální, které nemůže býti vyloučeno všeobecnými zákony, týkající se ochrany čsl. měny a oběhu platidel ve všech oborech občanského i obchodního života a nemůže proto ani býti vyloučeno všeobecnými předpisy občanského a obchodního zákona. Obě strany při sjednávání dopravní smlouvy musily si býti vědomy platnosti tohoto speciálního předpisu a musily si proto býti i vědomy rizika, které pro obě z výkladu tohoto ustanovení vyplývá. Toto riziko u odvolatelky spočívá právě v tom, že si musila býti vědoma, že náhrada případně vzniklé škody bude jí hrazena ve smyslu § 4 čl. 91 žel. přepr. ř. podle kursu a místa náhrady, tedy podle kursu bankovek, takže případný nahodilý rozdíl mezi kursem devis a kursem bankovek si musí hraditi ze svého, stejně tak jako druhá strana, t. j. dráha musila si býti vědoma, že ze svého musí nésti i ztrátu vznikající z přechodného výkyvu kursu bankovek. Žalobkyně musila si tedy býti vědoma, že jí nebude případně hrazena veškerá škoda, zejména ne ona škoda, která jí vznikne z rozdílu kursu devis a bankovek. S tím souvisí úzce i další otázka, zda škoda z tohoto rozdílu vyplývající jest vůbec škodou, k jejíž náhradě jest žalovaná strana povinna. A tu již soud první stolice správně poukázal na to, že podle názorů v teorii i judikatuře (rozh. č. 1120 a 1535 Sb. n. s.) nelze do odškodného započítávati tak zvané vzdálenější výdaje, t. j. výlohy, které přímo nevznikly z přepravy zboží, nýbrž jsou pouze s přepravou ve vzdálené souvislosti. Za takové vzdálené výlohy se počítají na př. výlohy na pojištění zboží proti zvláštnímu nebezpečí, za které dráha neručí. Stejně tak jest za takovéto vzdálené výlohy, jež není povinna dráha odškodniti, považovati i výlohy spojené s opatřením devis a tedy i rozdíl mezi kursem devis a kursem bankovek. Tyto výlohy nelze pokládati za výlohy přímo z dopravy vzešlé, neboť jejich pramenem a důvodem není sama přeprava, nýbrž skutečnosti docela jiné, spočívající ve všeobecných zákonných předpisech, vydaných na ochranu čsl. měny a oběhu zákonných platidel.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání neshledav zákonného důvodu, aby rozsudek odvolacího soudu změnil nebo zrušil (§ 510 III. c. ř. s.).